

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Т.в.о. декана юридичного факультету
Надія МОСКАЛЮК
2023 р.
31.08.2023

ЗАТВЕРДЖУЮ
В.о. проректора з науково-педагогічної
роботи
Віктор ОСТРОВЕРХОВ
2023 р.
31.08.2023

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «Деліктне право»
ступінь вищої освіти – бакалавр
галузь знань: 08 Право
спеціальність: 081 Право
Освітньо-професійна програма: «Право»

кафедра цивільного права і процесу

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції	Практ.	ІРС	Тренінг, КПЗ	Самост. робота студ.	Разом	Залік
Денна	4	7	28	12	2	6	102	150	7

31.08.2023

Тернопіль – ЗУНУ
2023

Робочу програму склала доцент кафедри цивільного права і процесу, к.ю.н., доцент ГНАТІВ

Робоча програма розглянута та затверджена на засіданні кафедри цивільного права і процесу, протокол № 10 від «24» червня 2023 р.

Завідувач кафедри
д.ю.н., професор

Ірина ЛУКАСЕВИЧ-КРУТНИК

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності 081 Право, протокол № 1 від «30» серпня 2023 р.

Голова групи
забезпечення спеціальності

Ірина ЛУКАСЕВИЧ-КРУТНИК

Гарант ОП

Наталія ЧУДИК

**СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ДЕЛІКТНЕ ПРАВО»**

1. Опис дисципліни «Деліктне право»

Дисципліна – Деліктне право	Галузь спеціальності, вищої освіти	знань, ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 5	Галузь знань: 08 Право		Статус дисципліни вибіркова Мова навчання Українська
Кількість залікових модулів – 3	Спеціальність: 081 Право		Рік підготовки <i>Денна – 4</i> Семестр <i>Денна – 7</i>
Кількість змістових модулів – 2	Ступінь вищої освіти – бакалавр		Лекції: <i>Денна – 28 год.</i> Практичні заняття: <i>Денна – 14 год.</i>
Загальна кількість годин – 150 год.			Самостійна робота: <i>Денна – 99 год.</i> Тренінг, КПЗ: <i>Денна – 6 год.</i> Індивідуальна робота – 3 год.
Тижневих годин: – 11,5 год., з них аудиторних – 3 год.			Вид підсумкового контролю - залік

2. Мета і завдання дисципліни «Деліктне право»

Мета вивчення дисципліни

Основною метою дисципліни «Деліктне право» є набуття здатності розв'язувати складні задачі та проблеми у сфері застосування деліктного права, а також оволодіння знаннями, необхідними для критичної оцінки чинного законодавства щодо зобов'язань з відшкодування шкоди та визначення напрямків його подальшого вдосконалення.

Завдання вивчення дисципліни:

Вивчення дисципліни направлене на формування системного уявлення про структуру українського деліктного права в контексті порівняльного аналізу моделей загального та континентального права; визначення місця деліктного права в системі права України; оволодіння навичками вирішення проблеми конкуренції деліктного позову з іншими позовами на захист порушених цивільних прав та інтересів.

У процесі вивчення дисципліни студенти повинні **знати:**

- опанування навичками застосування деліктного права як засобу захисту фундаментальних прав людини, в тому числі у вертикальних відносинах людина–держава;
- прогнозування напрямків розвитку національного деліктного права з урахуванням світових тенденцій та сучасних викликів;

вміти:

- визначення предмету доказування у деліктній справі і здобуття навичок прогнозувати перспективу розгляду деліктного позову з урахуванням застосовного у відповідному провадженні стандарту доказування;
- здобуття досвіду застосування норм деліктного права до складних випадків завдання шкоди, в тому числі до випадків так званої нез'ясовної причинності тощо.

3. Зміст дисципліни «Деліктне право»

Змістовий модуль 1. «Загальні положення деліктного права»

Тема 1. Загальні положення про недоговірні зобов'язання.

Поняття недоговірних зобов'язань. Система недоговірних зобов'язань. Особливості недоговірних зобов'язань. Обіцянка винагороди в системі недоговірних зобов'язань, особливості правовідносин. Обіцянка винагороди без проведення конкурсу та з проведенням конкурсу.

Література: [1,5,9,14].

Тема 2. Загальні положення про делікти в цивільному праві.

Поняття, структура та ознаки зобов'язання із заподіяння шкоди. Поняття делікту. Види деліктних зобов'язань. Елементи складу цивільного правопорушення. Поняття та умови

цивільно-правової відповідальності за заподіяну шкоду. Поняття вини в цивільному праві. Випадки звільнення особи від цивільно-правової відповідальності.

Література: [3,6,10,14].

Тема 3. Порядок відшкодування заподіяної шкоди

Відшкодування шкоди, заподіяної майну особи. Відшкодування шкоди, заподіяної каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я фізичної особи. Відшкодування шкоди, заподіяної смертю фізичної особи. Компенсація моральної шкоди. Відшкодування шкоди державою.

Література: [1,2,7,12].

Змістовий модуль 2. «Особливості недоговірних зобов'язань та їх зміст»

Тема 4. Спеціальні делікти, що виділяються на підставі особливостей суб'єктивного складу заподіювачів шкоди.

Відшкодування шкоди, заподіяної органами влади. Відшкодування шкоди, заподіяної органами дізнання попереднього слідства, прокуратури або суду. Відшкодування шкоди, заподіяної малолітньою особою. Відшкодування шкоди, заподіяної неповнолітньою особою. Відшкодування шкоди, заподіяної недієздатною особою та особою не здатною усвідомлювати значення своїх дій та керувати ними. Відшкодування шкоди особою, дієздатність якої обмежена.

Література: [4,5,13].

Тема 5. Спеціальні делікти, які виділяються на підставі особливостей способу заподіяння шкоди.

Відшкодування шкоди заподіяної джерелом підвищеної небезпеки. Визначення джерела підвищеної небезпеки, його особливості. Відшкодування шкоди, завданої внаслідок взаємодії джерел підвищеної небезпеки. Відшкодування шкоди особі, яка потерпіла від злочину.

Література: [1,2,7,12].

Тема 6. Спеціальний делікт щодо відшкодування шкоди, завданої недоліками товарів, робіт, послуг.

Відшкодування шкоди завданої внаслідок недоліків товарів, робіт та послуг. Експертиза товарів як один із засобів доказування вини. Захист прав споживачів за законодавством України та країн ЄС.

Література: [2,8,14].

Тема 7. Набуття збереження майна без достатньої правової підстави.

Загальні положення про зобов'язання у зв'язку з набуттям, збереженням майна без достатньої правової підстави. Повернення в натурі безпідставно набутого майна. Відшкодування доходів від безпідставно набутого майна і витрат на його утримання. Безпідставно набуте майно, що не підлягає поверненню.

Література: [2,3,7,11].

Тема 8. Відшкодування шкоди, завданої російсько-українською війною.

Практика ЄСПЛ і Міжнародного суду ООН щодо юрисдикційного імунітету держав. Камені спотикання на шляху до відшкодування шкоди, завданої війною, через механізм деліктного права. Зв'язок між деліктним позовом і кримінальним провадженням щодо воєнних злочинів та злочинів проти людяності. Проблема деліктної відповідальності співучасників воєнних злочинів. Перспективи міжнародно-правових спорів щодо компенсації шкоди, завданої Російською Федерацією.

Література: [7,11,14].

4. Структура залікового кредиту з дисципліни «Деліктне право»

(денна форма навчання)

Тема	Кількість годин					
	Лекції	Практичні заняття	Тренінг КПЗ	Самостійна робота	Індивідуальна робота	Контрольні заходи
Змістовий модуль 1. «Загальні положення деліктного права»						
Тема 1. Загальні положення про недоговірні зобов'язання	2	1		12		усне опитування, тестування
Тема 2. Загальні положення про делікти в цивільному праві	2	1		15		усне опитування, тестування
Тема 3. Порядок відшкодування заподіяної шкоди	4	2	1	12	1	усне опитування, тестування
Змістовий модуль 2. Особливості недоговірних зобов'язань та їх зміст						
Тема 4. Спеціальні делікти, що виділяються на підставі особливостей суб'єктивного складу заподіювачів шкоди	4	2	1	12		усне опитування, тестування
Тема 5. Спеціальні делікти, які виділяються на підставі особливостей способу заподіяння шкоди	4	2	1	12	1	усне опитування, тестування
Тема 6. Спеціальний делікт щодо відшкодування шкоди, завданої недоліками товарів, робіт, послуг	4	2	1	12	1	усне опитування, тестування
Тема 7. Набуття збереження майна без достатньої правової підстави	4	2	1	12		усне опитування, тестування
Тема 8. Відшкодування шкоди, завданої російсько-українською війною.	4	2	1	12		усне опитування
Всього	28	14	6	99	3	

5. Тематика практичних занять.

Практичне заняття № 1

Тема 1: Загальні положення про недоговірні зобов'язання

Мета: Ознайомлення з основними поняттями та інститутами деліктного права.

Питання для обговорення:

1. Поняття недоговірних зобов'язань.
  2. Система недоговірних зобов'язань.
  3. Обіцянка винагороди в системі недоговірних зобов'язань, особливості правовідносин.
  4. Обіцянка винагороди без проведення конкурсу та з проведенням конкурсу.
- Література: [1,5,9,14].

Тема 2: Загальні положення про делікти в цивільному праві.

Мета: Аналіз положень про делікти в цивільному праві.

Питання для обговорення:

1. Поняття, структура та ознаки зобов'язання із заподіяння шкоди.
  2. Поняття делікту.
  3. Види деліктних зобов'язань.
  4. Елементи складу цивільного правопорушення.
  5. Поняття та умови цивільно-правової відповідальності за заподіяну шкоду.
  6. Поняття вини в цивільному праві.
  7. Випадки звільнення особи від цивільно-правової відповідальності.
- Література: [3,6,10,14].

Практичне заняття № 2

Тема 3: Порядок відшкодування заподіяної шкоди

Мета: Ознайомлення з порядком відшкодування заподіяної шкоди.

Питання для обговорення:

1. Відшкодування шкоди, заподіяної майну особи.
  2. Відшкодування шкоди, заподіяної каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я фізичної особи.
  3. Відшкодування шкоди, заподіяної смертю фізичної особи.
  4. Компенсація моральної шкоди.
  5. Відшкодування шкоди державою.
- Література: [1,2,7,12].

Практичне заняття № 3

Тема 4: Спеціальні делікти, що виділяються на підставі особливостей суб'єктивного складу заподіювачів шкоди.

Мета: Характеристика спеціальних деліктів, що виділяються на підставі особливостей суб'єктивного складу заподіювачів шкоди.

Питання для обговорення:

1. Відшкодування шкоди, заподіяної органами влади.
  2. Відшкодування шкоди, заподіяної органами дізнання попереднього слідства, прокуратури або суду.
  3. Відшкодування шкоди, заподіяної малолітньою особою.
  4. Відшкодування шкоди, заподіяної неповнолітньою особою.
  5. Відшкодування шкоди, заподіяної недієздатною особою та особою не здатною усвідомлювати значення своїх дій та керувати ними.
  6. Відшкодування шкоди особою, дієздатність якої обмежена.
- Література: [4,5,13].

Практичне заняття № 4

Тема 5: Спеціальні делікти, які виділяються на підставі особливостей способу заподіяння шкоди.

Мета: Характеристика спеціальних деліктів, які виділяються на підставі особливостей способу заподіяння шкоди.

Питання для обговорення:

1. Відшкодування шкоди заподіяної джерелом підвищеної небезпеки.
  2. Визначення джерела підвищеної небезпеки, його особливості.
  3. Відшкодування шкоди, завданої внаслідок взаємодії джерел підвищеної небезпеки.
  4. Відшкодування шкоди особі, яка потерпіла від злочину.
- Література: [1,2,7,12].

Практичне заняття № 5

Тема 6: Спеціальний делікт щодо відшкодування шкоди, завданої недоліками товарів, робіт, послуг.

Мета: Характеристика спеціальних деліктів щодо відшкодування шкоди, завданої недоліками товарів, робіт, послуг.

Питання для обговорення:

1. Відшкодування шкоди завданої внаслідок недоліків товарів, робіт та послуг.
  2. Експертиза товарів як один із засобів доказування вини.
  3. Захист прав споживачів за законодавством України та країн ЄС.
- Література: [2,8,14].

Практичне заняття № 6

Тема 7: Набуття збереження майна без достатньої правової підстави

Мета: Дослідження набуття збереження майна без достатньої правової підстави

Питання для обговорення:

1. Загальні положення про зобов'язання у зв'язку з набуттям, збереженням майна без достатньої правової підстави.
  2. Повернення в натурі безпідставно набутого майна.
  3. Відшкодування доходів від безпідставно набутого майна і витрат на його утримання.
  4. Безпідставно набуте майно, що не підлягає поверненню.
- Література: [2,3,7,11].

Практичне заняття № 7

Тема 8: Відшкодування шкоди, завданої російсько-українською війною

Мета: Вивчення особливостей відшкодування шкоди, завданої російсько-українською війною

Питання для обговорення:

1. Практика ЄСПЛ і Міжнародного суду ООН щодо юрисдикційного імунітету держав.
  2. Камені спотикання на шляху до відшкодування шкоди, завданої війною, через механізм деліктного права.
  3. Зв'язок між деліктним позовом і кримінальним провадженням щодо воєнних злочинів та злочинів проти людяності.
  4. Проблема деліктної відповідальності співучасників воєнних злочинів.
  5. Перспективи міжнародно-правових спорів щодо компенсації шкоди, завданої Російською Федерацією.
- Література: [7,11,14].

6. Комплексне практичне індивідуальне завдання

Комплексне практичне індивідуальне завдання (КПЗ) є видом індивідуальної позааудиторної роботи студента, метою якого є самостійне вивчення частини програмного матеріалу, систематизація, поглиблення, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань студента з навчальної дисципліни та розвиток навичок самостійної роботи.

КПЗ з дисципліни виконується самостійно кожним студентом на основі визначених умов. КПЗ охоплює усі теми дисципліни та оформлюється у відповідності з встановленими вимогами. Виконання КПЗ є одним із обов'язкових модулів з дисципліни та передбачає його захист. КПЗ включає 2 етапи: 1) теоретична частина (обґрунтування окремих теоретико-правових питань); 2) практична частина - розв'язування задачі у сфері трудових правовідносин.

Пропоновані теоретичні питання КПЗ:

1. Протиправність і шкода як елементи делікту.
2. Причинний зв'язок і нові виклики в контексті постмодерної епістемології.
3. Вина і розумний стандарт поведінки.
4. Відшкодування шкоди, завданої іншою особою, і шкоди, завданої спільними діями.
5. Відшкодування шкоди, завданої органами публічної влади, їх посадовими та службовими особами.
6. Відшкодування шкоди, завданої джерелом підвищеної небезпеки
7. Відшкодування шкоди, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю.
8. Відшкодування шкоди, завданої внаслідок недоліків товарів, робіт (послуг).
9. Відшкодування шкоди, завданої російсько-українською війною.

Практична складова КПЗ:

Вирішення ситуативного завдання

7. Самостійна робота

№ п/п	Тематика	
1	Тема 1. Загальні положення про недоговірні зобов'язання	доповіді
2	Тема 2. Загальні положення про делікти в цивільному праві	
3	Тема 3. Порядок відшкодування заподіяної шкоди	
4	Тема 4. Спеціальні делікти, що виділяються на підставі особливостей суб'єктивного складу заподіювачів шкоди	
5	Тема 5. Спеціальні делікти, які виділяються на підставі особливостей способу заподіяння шкоди	
6	Тема 6. Спеціальний делікт щодо відшкодування шкоди, завданої недоліками товарів, робіт, послуг	
7	Тема 7. Набуття збереження майна без достатньої правової підстави	
8	Тема 8. Відшкодування шкоди, завданої російсько-українською війною	

Самостійна робота є основним способом засвоєння студентами навчального матеріалу в позааудиторний час без участі викладача. Обсяг і зміст самостійної роботи визначається робочою програмою та робочим планом у межах установленого обсягу годин із навчальної дисципліни, методичними вказівками викладача. Самостійна робота студента забезпечується

системою навчально-методичних засобів: конспектами лекцій викладача, підручниками, навчальними та методичними посібниками, монографічною літературою і періодикою, а також засобами самоконтролю (тестами, ситуаційними завданнями).

8. Тренінг з дисципліни

Тренінг (англ. *training*) — це запланований процес модифікації (зміни) відношення, знання чи поведінкових навичок того, хто навчається, через набуття навчального досвіду з тим, щоб досягти ефективного виконання в одному виді діяльності або в певній галузі. Тренування (від англ. *to train* — виховувати, навчати) — комплекс вправ для тренування в чому-небудь. Тренування – система підготовки організму людини з метою пристосування його до підвищених вимог і складних умов роботи й життя.

Порядок проведення тренінгу

1. Вступна частина проводиться з метою ознайомлення студентів з темою тренінгового заняття.
2. Організаційна частина полягає у створенні робочого настрою у колективі студентів, визначенні правил проведення тренінгового заняття.
3. Практична частина реалізовується шляхом виконання завдань у групах студентів з певних проблемних питань теми тренінгового заняття.
4. Підведення підсумків. Обговорюється результати виконаних завдань у групах. Обмін думками з питань, які виносились на тренінгові заняття.

Тематика тренінгу

1. **Рекодифікація цивільного законодавства України: виклики часу.**

9. Методи навчання

У процесі вивчення дисципліни «Деліктне право» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- тести, ситуаційні завдання;
- поточне опитування;
- підсумкове експрес-опитування;
- презентації результатів виконаних завдань і досліджень;
- оцінювання результатів КППЗ;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- ректорська контрольна робота;
- залік.

10. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Деліктне право» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2 (РКР)	Заліковий модуль 3 (КППЗ)	Разом
30%	40%	30%	100%
1. Усне опитування під час занять (1-3 теми) – 10 балів за тему – макс. 30 балів. 2. Модульна контрольна робота (1-3 теми) – 70 балів.	Усне опитування під час занять (4-8 теми) – 10 балів за тему – макс. 50 балів. 2. Модульна контрольна робота (4-8 теми) – 50 балів.	1. Підготовка КППЗ – 40 балів. 2. Захист КППЗ - 40 балів 3. Виконання завдань під час тренінгу – 20 балів.	

Шкала оцінювання

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1.	Ноутбук	1-8
2.	Проектор	1-8
3.	Пакет презентаційних матеріалів	1-8
4.	Використання Інтернет-ресурсів: 1. www.rada.gov.ua – Офіційний сайт Верховної Ради України. 2. www.kmu.gov.ua – Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. 3. www.minjust.gov.ua – Офіційний сайт Міністерства юстиції України. 4. www.court.gov.ua – Офіційний портал Судової влади України. 5. www.nbuv.gov.ua – Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського. 6. www.court.gov.ua/reystri-ta-sistemi/ – Державний реєстр судових рішень	1-8

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Нормативно-правові акти

1. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод : Міжнародний документ від 04.11.1950 р. Дата оновлення: 01.08.2021. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004/conv#Text.
2. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. Дата оновлення: 01.01.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
3. Цивільний кодекс України : Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV. Дата оновлення: 19.07.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>.
4. Про відповідальність за шкоду, завдану внаслідок дефекту в продукції : Закон України від 19.05.2011 р. № 3390-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3390-17/conv>.
5. Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянину незаконними діями органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, органів досудового розслідування, прокуратури і суду : Закон України від 01.12.1994 р. № 266/94-ВР. Дата оновлення: 24.11.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266/94-vp/conv>.
6. Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянину незаконними діями органів дізнання, попереднього слідства, прокуратури і суду : наказ Міністерства юстиції, Генеральної прокуратури та Міністерства фінансів України від 04.03.1996 р. № 6/5/3/41. Дата оновлення: 03.04.1998. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0106-96>.
7. Про цивільну відповідальність за ядерну шкоду та її фінансове забезпечення : Закон України від 13.12.2002 р. № 2893-III. Дата оновлення: 05.10.2016. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2893-14/conv>.
8. Методика визначення розмірів шкоди, зумовленої забрудненням і засміченням земельних ресурсів через порушення природоохоронного законодавства : наказ Міністерства охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України від 27.10.1997 р. № 171. Дата оновлення: 12.01.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0285-98>.
9. Методика розрахунку розмірів відшкодування збитків, які заподіяні державі в результаті наднормативних викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря : затв. Наказом Міністерства енергетики та захисту довкілля України № 277 від 28.04.2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0414-20#Text>.

ЛІТЕРАТУРА

1. Василенко Л.П., Бучинська А.Й. Відшкодування шкоди, завданої військовою агресією РФ. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. №6. С. 104-107.
2. Дайджест судової практики Верховного Суду у спорах, що виникають у сфері захисту довкілля та екологічних прав. 2019 рік. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/Daidjest_Ekologia.pdf
3. Лілопол І.М. Відшкодування шкоди завданої джерелом підвищеної небезпеки: цивільно-правовий аспект. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. №2. С. 146-150.
4. Карнаух Б. Деліктна відповідальність органів публічної влади за Цивільним кодексом України. *Підприємництво, господарство і право*. 2021. № 3. С. 19 - 24.
5. Карнаух Б. Дублювання шкоди в деліктному праві. *Проблеми законності*. 2020. № 151. С. 31 – 41.
6. Карнаух Б. Надлишкова причинність у деліктному праві. *Проблеми законності*. 2020. № 150. С. 67 - 77.
7. Карнаух Б. П. Відшкодування шкоди, завданої іншою особою (стаття 1172 Цивільного кодексу України). *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 11. С. 29 - 33.
8. Карнаух Б. П. Причинний зв'язок у деліктному праві: концепція novus actus interveniens. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 9. С. 11 - 15.
9. Постанова Великої Палати Верховного Суду від 4 вересня 2019 року у справі № 265/6582/16-ц. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/86310215>
10. Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Другої судової палати Касаційного цивільного суду від 26 лютого 2020 року у справі № 372/4399/15-ц. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/88137847>.

11. Харитонов Є. О., Харитонova О. І. COVID-19 і делікти створення небезпеки. Часопис цивілістики. 2020. № 38 (2020). С. 5–11.
12. Цивільне право України. Частина друга : посіб. для підгот. до іспитів / В. І. Борисова, К. Ю. Іванова, Б. П. Карнаух, Ю. С. Ходико ; за заг. ред. В. І. Борисової. Харків : Право, 2019. С. 133–135.
13. Цивільний кодекс України: науково-практичний коментар: пояснення, тлумачення, рекомендації з використанням позицій вищих судових інстанцій України, науковців, фахівців. Т. 9, ч. III : Послуги. Перевезення. Транспортне експедирування. Зберігання / С. Є. Морозова, І. С. Лукасевич-Крути та ін. ; за ред. І. В. Спасибо-Фатєєвої. Харків : ЕКУС, 2020. 456 с.
14. Karnaukh, B. Standards of Proof: A Comparative Overview from the Ukrainian Perspective. Access to Justice in Eastern Europe. 2021 2(10) pp. 25–43.